

A.C. Baantjer

De Cock
en tranen aan de Leie

De Fontein

1

Het was warm. Te warm voor begin september. Een gloeiende, tropisch ogende zon scheen al dagenlang aan een stralend blauwe hemel. Fel en onbarmhartig teisterde ze de bewoners en toeristen van de fraaie oude Hollandse hoofdstad aan de Amstel. Ook de avonden en nachten brachten geen verkoeling. De hitte van de dag hing drukkend in de nauwe stegen en straatjes van de binnenstad en kleefde loom aan de eeuwenoude geveltjes. De grachten stonken en zelfs de duiven op de Dam waren lusteloos.

Rechercheur De Cock van het aloude politiebureau aan de Amsterdamse Warmoesstraat trok met toegeknepen ogen de bovenste lade van zijn bureau open, bekeek met slechts één ooglid open de hoogopgetaste stapel dossiers en drukte met een zoete grijns op zijn gezicht de lade weer zachtjes dicht.

Rechercheur Vledder, zijn jeugdige assistent, keek lachend toe. ‘Heb je het weer te veel laten oplopen?’ vroeg hij snierend. ‘Je bent zo langzamerhand in het hele korps berucht om je permanente achterstand in de afwikkeling van zaken.’

‘Is dat mijn reputatie?’

‘Beslist.’

De Cock bromde.

‘Ik wil echt wel,’ reageerde hij verontschuldigend. ‘Maar er komt steeds iets tussen wat ik belangrijker acht. Mishandeling is een ernstig misdrijf, maar een moord heeft voorrang.’ De oude rechercheur stak zijn handen omhoog. ‘Bovendien zijn mijn vingers te dik en te stijf om snel over de toetsen van een schrijfmachine te dansen.’

Vledder grinnikte.

‘Vraag aan commissaris Buitendam om een rappe secretaresse.’

‘Een mooie,’ gniffelde De Cock, ‘met lange slanke benen en een welgevormde buste.’

‘Aan jou niet besteed,’ antwoordde Vledder een beetje honend. De Cock reageerde niet. Hij keek omhoog naar de grote elektri-

sche klok boven de toegangsdeur tot de grote recherechekamer. Het was halfelf. De dienst zat er bijna op. Zijn gedachten gleden naar zijn glas chocolademelk in de magnetron en zijn plekje naast zijn vrouw in bed tussen koele witte lakens.

Het was een rustige avond geweest, bedacht hij, met weinig aanloop en zonder grote problemen. Zelfs op criminele activiteiten scheen de hitte een verlamrende werking te hebben.

Hij kwam van zijn stoel omhoog. Door de open ramen drong het rumoer van de Warmoesstraat tot hem door. Een hoertje krijste een verwensing en een dronken sloeber zong met een onvervalst Jordaanaccent een lied over een verloren liefde.

Ineens sprong Vledder uit zijn stoel omhoog.

‘Ik mis iets,’ riep hij om zich heen spiedend, ‘er is iets weg.’

‘Je verstand?’ grinnikte De Cock.

Vledder schudde zijn hoofd.

‘Echt... ik mis iets. Een facet. De hele avond heb ik al het gevoel dat het hier in de recherechekamer anders is dan anders. Dat gevoel stoort me.’

De jonge recherechekamer keek omhoog en zijn gezicht verhelderde.

‘Ik weet het,’ riep hij opgewonden.

‘Wat?’

‘De tl-balk boven ons bureau zoemt niet meer. Het geluid is weg. Ze hebben er eindelijk een nieuwe buis ingezet.’

De Cock trok zijn schouders op.

‘Ik heb altijd gedacht,’ sprak hij achteloos, ‘dat het zoemen erbij hoorde... net als vroeger het zacht ruisen van de gaslamp.’

‘Heb jij dat nog meegemaakt?’

De Cock knikte.

‘Soms ging de lamp plotseling uit en als moeder dan geen muntje voor de gasmeter in huis had, zaten we de rest van de avond bij een walmende kaars.’

‘Was dat die goeie ouwe tijd,’ vroeg Vledder spottend, ‘waar jij altijd zo lyrisch over doet?’

De Cock knikte traag voor zich uit.

‘Als kind logeerde ik graag bij mijn grootouders op Urk. Ik vond dat een feest. Mijn Bessie en mijn Bebbe hadden een prachtige smeedijzeren olielamp met een grote groene glazen bol. Die

lamp hing met zware kettingen aan een balk van de zoldering. Alleen het midden van de tafel werd zacht gelig verlicht. In alle hoeken van de kamer bleef het fluisterend donker.'

'Ongezellig.'

'Integendeel,' riep De Cock enthousiast. 'Daar, in die duistere hoeken, verbleven de goede en de kwade geesten van het huis en vochten elke avond hun nooit aflatende strijd om de macht.'

'Wat een onzin,' bromde Vledder.

De Cock trok een ernstig gezicht.

'Ik heb nooit een moment getwijfeld. Voor mij waren die geesten er. En als ik nu even mijn ogen sluit, dan hoor ik opnieuw hun gefluister.'

De oude rechercheur zweeg even.

'We hebben nu elektrisch licht. De kamers kennen geen donkere hoeken meer. Maar de goede en kwade geesten zijn er nog steeds... wonen nu in de duistere spelonken van ons hart.'

Vledder grijnsde breed.

'En,' grinnikte hij, 'vechten daar hun nooit aflatende strijd om de macht.'

'Precies.'

Vledder blikte naar buiten.

'Het regent,' riep hij verrast. 'Eindelijk.' Hij kwam uit zijn stoel overeind en deed de ramen van de recherchekamer dicht. 'De stad snakt al dagen naar een verfrissende bui.'

De Cock knikte instemmend.

'Niet alleen de stad... ook ik verlang naar regen. Als de zon te lang achtereen schijnt, dan heb ik het gevoel dat...'

Plotseling stakte de oude speurder. Er werd zachtjes op de deur van de recherchekamer geklopt en Vledder riep: 'Binnen!'

De deur gleed langzaam open en in de deuropening verscheen de gestalte van een jonge vrouw. De Cock schatte haar op achter in de twintig. Ze droeg een lange lichtgroene regenjas met een daarbij passend hoedje. Traag en bevallig schreed ze naderbij en deed haar hoedje af. Lang, zwart golvend haar gleed glanzend naar haar schouders.

De Cock hield zijn adem even in. Ze was mooi, constateerde hij, uitzonderlijk mooi. Haar olijfkleurige huid, haar donkere,

amandelvormige ogen, haar iets in ceriserood aangezette lippen brachten de betovering van een exotische schoonheid.

Bij het bureau van De Cock bleef ze staan.

Hij kwam haastig overeind en gebaarde uitnodigend naar de stoel naast zijn bureau.

‘Neemt u plaats,’ sprak hij hoffelijk. ‘Waarmee zou ik u van dienst kunnen zijn?’

Ze knoopte haar regenmantel los, ging zitten, sloeg haar lange slanke benen over elkaar en zette haar handtasje op haar schoot.

‘Ik kom de vermissing van mijn vader melden,’ sprak ze zacht.

De oude rechercheur liet zich in zijn stoel zakken en glimlachte beminnelijk. ‘Ik ben rechercheur De Cock. De Cock met ceo-ooceekaa. Met eh... met wie heb ik het genoeg?’

Er steeg een lichte blos naar haar wangen.

‘Sorry, neemt u mij niet kwalijk. Ik had mij moeten voorstellen.

Mijn naam is De Mirabello... Louise de Mirabello.’

De Cock schonk haar een bewonderende blik.

‘De Mirabello,’ herhaalde hij, ‘een mooie naam... een prachtige klank.’

Ze knikte.

‘Komt oorspronkelijk uit Lombardije. Ene Simon de Mirabello was in de Middeleeuwen een groot bankier in Vlaanderen.’

De Cock pakte een ballpoint en trok een schrijfblok naar zich toe.

‘Hoe heet uw vader?’ vroeg hij zakelijk.

Louise de Mirabello keek naar hem op.

‘Albertus de Mirabello.’ Ze aarzelde even. ‘Zegt de naam u niets?’

De Cock keek haar vragend aan.

‘Moet dat?’

Louise de Mirabello glimlachte.

‘Ik dacht dat iedere rechercheur van de Amsterdamse politie toch wel de president van de rechtbank van dit arrondissement kende.’

De Cock maakte een verontschuldigend gebaar.

‘Ik volg nooit terechtzittingen en ik lees geen rechtbankverslagen.’

‘Ook niet van zaken die u zelf hebt behandeld... opgelost?’

De Cock schudde zijn hoofd.

‘Ik lever de bewijsvoering van een misdrijf,’ legde hij geduldig uit. ‘Dat is mijn taak als rechercheur van politie. Wat de officieren van justitie en leden van de rechterlijke macht met die bewijsvoering doen, is hun verantwoordelijkheid.’

Hij zweeg even.

‘Ik hoop alleen,’ vervolgde hij peinzend, ‘dat ze die verantwoordelijkheid kennen.’

Louise de Mirabello verschoof iets op haar stoel.

‘Mijn vader is een fatsoenlijk rechter,’ reageerde ze bits.

De Cock glimlachte om haar reactie.

‘Daaraan twijfel ik niet,’ sprak hij sussend. ‘Hoe oud is uw vader?’

‘Vijfenvijftig jaar.’

‘Signalement?’

Louise de Mirabello opende het tasje op haar schoot.

‘Ik heb een recente kleurenfoto van hem. Genomen op het strand van Knokke. Daar waren wij beiden vorige maand op vakantie. Sinds moeder is gestorven, neem ik hem maar zo’n beetje op sleeptouw. Anders vergeet vader om vrije dagen op te nemen.’

De Cock nam de kleurenfoto van haar over. Het was een haarscherpe foto, genomen met een goede camera. Het beeld toonde een wat gezette man met grijs haar en een bolrond, ietwat blozend gezicht. Hij droeg een kakelbont overhemd met korte mouwen en een te wijde beige Bahama-short.

De Cock legde de foto voor zich op zijn bureau.

‘Mag ik die foto voor het onderzoek houden?’

‘Als u wilt. Ik kan altijd nog een paar afdrukken laten maken.’

‘Sinds wanneer wordt uw vader vermist?’

Louise de Mirabello schoof de mouw van haar lichtgroene regenjas iets terug en keek op haar horloge.

‘Sinds twee uur en een kwartier.’

De Cock lachte vrolijk.

‘Hoelang?’

‘Twee uur en een kwartier.’

De Cock lachte opnieuw.

‘Dan kan men toch nog niet,’ sprak hij hoofdschuddend, ‘van een eh... een ver-mis-sing spreken?’

Het gezicht van Louise de Mirabello betrok.

‘Mijn vader is een nauwgezet mens, uiterst punctueel. Een man met vaste gewoonten.’

De Cock gniffelde.

‘En daar is hij nu dus al twee uur en een kwartier van afgeweken.’

Louise de Mirabello keek hem bestraffend aan.

‘Ik wens,’ sprak ze streng, ‘dat u mijn aangifte van vermissing serieus neemt.’

De Cock trok zijn gezicht in een ernstige plooi.

‘Uiteraard, maar ik begrijp de reden van uw bezorgdheid niet.’

Louise de Mirabello zuchtte.

‘Vader belde mij om zes uur uit Gent in België op en zei dat hij op weg ging naar huis. Van Gent naar Amsterdam is ongeveer tweehonderd kilometer. Hij rijdt altijd via Antwerpen, Breda, Utrecht. Daar doet hij exact twee uur en drie kwartier over.’

‘Altijd?’

Louise de Mirabello knikte nadrukkelijk.

‘Vader had dus om acht uur vijfenveertig thuis moeten zijn. Ik had een glas rode bourgogne en wat toostjes voor hem klaar staan.’

Ze schudde vertwijfeld haar hoofd.

‘Toen hij er om kwart voor elf nog niet was, besloot ik niet langer te wachten en ben naar de Warmoesstraat gegaan om bij u zijn vermissing te melden.’

‘Vindt u die aangifte niet wat voorbarig? Uw vader kan opgehouden zijn in het verkeer. Er zijn tientallen mogelijkheden te bedenken waardoor uw vader zich heeft verlaat.’

Louise de Mirabello schudde haar hoofd.

‘Als vader op een of andere manier oponthoud had gehad, dan had hij mij daarvan op de hoogte gebracht. Hij weet dat ik mij snel ongerust maak.’

‘Hoe?’

‘Wat bedoelt u?’

‘Hoe zou hij u op de hoogte hebben gebracht?’

‘Vader heeft telefoon in zijn wagen.’

De Cock knikte begrijpend.

‘In wat voor een wagen rijdt uw vader?’

Louise de Mirabello deed haar tasje weer open en nam er een notitie uit. ‘Een donkerblauwe Peugeot 505,’ las ze hardop, ‘kenteken LV LN 46.’

De Cock maakte aantekeningen.

‘Wat doet uw vader in Gent?’

‘Vergaderen.’

De Cock grinnikte. ‘Is onze nationale ziekte ook al naar België overgewaaid?’

Louise de Mirabello negeerde zijn opmerking. ‘Vader vergadert wekelijks in Gent in het oude gebouw waar het Hof van Assisen bijeenkomt.’

‘Waarover vergadert hij daar?’

‘Daar in Gent zijn ook rechters uit Duitsland, Frankrijk en België. Het doel is te komen tot een gezamenlijke aanpak van terrorisme en zware criminaliteit. Er zijn nu landelijk nog te grote verschillen.’

De Cock boog zich iets naar haar toe. ‘Het laatste contact dat u met uw vader had, was dus om zes uur met een telefoontje uit Gent?’

Louise de Mirabello sloot even haar beide ogen. ‘Het is niet voor niets,’ sprak ze zacht, ‘dat ik zo snel reageer. Ik vrees voor zijn leven.’

De Cock toonde verwondering. ‘Is daar een reden toe?’

Louise de Mirabello knikte. ‘Vader wordt met de dood bedreigd.’

De Cock fronste zijn wenkbrauwen. ‘Door wie?’

Louise de Mirabello trok haar schouders op. ‘Dat weet ik niet.’

Haar stem trilde. ‘Vader wil er niets over zeggen.’

‘Hoe weet u dat dan?’

‘Ik voel het.’

‘Intuïtie?’

Louise de Mirabello schudde haar hoofd. ‘Het is meer dan dat,’ verzuchtte ze. ‘Als thuis de telefoon rinkelt en ik neem de hoorn op, dan wordt de verbinding onmiddellijk verbroken. Als vader de telefoon opneemt, dan lees ik de angst van zijn gezicht. En als ik dan later aan hem vraag met wie hij sprak, dan weigert hij te antwoorden.’

‘U hebt toch een goede relatie met uw vader?’

‘Zeker.’

‘Toch houdt hij zijn zorgen voor u verborgen?’

Louise de Mirabello maakte een hulpeloos gebaar. ‘Ik denk om mij te sparen. Vader krijgt ook brieven die ik niet mag lezen. Hij verbergt die voor mij in zijn afgesloten secretaire.’

De Cock plukte aan zijn onderlip. ‘Zouden de bedreigingen verband houden met zijn werk als rechter?’

‘Mogelijk.’

‘Heeft hij recent zware vonnissen geveld?’

‘Ik vind vader als rechter veel te mild. Hij legt mij wel eens een zaak voor en vraagt mij dan welke straf ik zou geven.’

Ze schonk De Cock een matte glimlach. ‘Ik kom altijd veel hoger uit dan hij.’

De oude rechercheur hield zijn hoofd iets schuin. ‘Andere generatie... andere opvattingen.’

Hij wees naar het telefoontoestel op zijn bureau. ‘Bel eens,’ stelde hij voor. ‘Misschien is hij inmiddels thuisgekomen.’

Louise de Mirabello schudde haar hoofd. ‘Dat heeft geen zin. Hij is er niet.’ Haar onderlip beefde. ‘Ik weet vrijwel zeker dat hem iets is overkomen.’

De Cock wees opnieuw naar het telefoontoestel op zijn bureau, dwingend nu. ‘Bel toch maar.’

‘Als u erop staat.’

De Cock knikte. ‘Ik sta erop.’

Louise de Mirabello trok het telefoontoestel naar zich toe en draaide een nummer. Na een paar seconden zakte haar mond open en de hoorn gleed uit haar hand.

De Cock keek haar verschrikt aan. ‘Wat is er?’

‘Er werd opgenomen.’

‘En?’

Louise de Mirabello slikte. Het was vader niet.’

2

De Cock pakte de gevallen hoorn op en luisterde. De verbinding was verbroken. Hij legde de hoorn op het toestel terug en keek naar het bleke gezicht van Louise de Mirabello.

‘Een mannenstem?’

Ze knikte nauwelijks merkbaar.

‘Een mannenstem,’ herhaalde ze hees.

‘Hoe meldde hij zich?’

Louise de Mirabello antwoordde niet direct. Ze had de schok nog niet geheel verwerkt. Met wijd opengesperde ogen staarde ze voor zich uit. Haar handen beefden en haar onderlip trilde. ‘Hij... eh, hij zei: met... eh, met het huis van rechter De Mirabello.’

De Cock keek haar onderzoekend aan. ‘Een vrouwde stem?’ Louise de Mirabello schudde haar hoofd. ‘Vreemd... voor mij vreemd.’

‘Een bijzonder accent?’

‘Dat... eh, dat is mij niet direct opgevallen,’ antwoordde ze verward. ‘Een tikkeltje Limburgs, dacht ik. Brabants. Die kant uit.’

De Cock boog zich iets naar haar toe.

‘Zou u die mannenstem kunnen herkennen als u die weer hoorde?’

‘Vermoedelijk wel.’

De oude rechercheur veranderde van onderwerp. ‘Hoe bent u hier vanavond gekomen?’

Louise de Mirabello zuchtte diep. Er kwam weer wat kleur op haar wangen. ‘Te voet. De Warmoesstraat is niet ver van de Herengracht. Ik heb zelf geen auto. We hebben voor het huis aan de wallenkant maar één parkeerplaats. Die is voor vader.’

De Cock stond van zijn stoel op en slofte naar de kapstok. Hij wurmde zich in zijn oude regenjas en zette zijn hoedje op. Met een breed gebaar nodigde hij Louise de Mirabello en Vledder uit om hem te volgen.

‘We gaan kijken.’

Ondanks de regen en het late uur was het nog vrij druk op het Damrak. Drommen toeristen, gehuld in plastic, paradeerden over het brede trottoir. Voor de vele halfopen eetgelegenheden die de boulevard de laatste jaren ontsierden, stonden mensen in de rij. Veelkleurige lichtreclames weerspiegelden in het glimmend natte asfalt.

Vledder ranselde de Golf over de weg.

De Cock keek hem van terzijde aan. De oude rechercheur hield niet van dat gejakker.

‘Hij zal niet op ons wachten.’

‘Wie?’

‘De man die de telefoon aannam.’

Vledder bromde. ‘Hij weet toch niet,’ riep hij verongelijkt, ‘dat hij vanuit een politiebureau werd gebeld. Misschien heeft dat telefoontje hem in het geheel niet verontrust.’ De jonge rechercheur reed met onverminderde snelheid door. ‘Ik vind het toch hondsbrutaal om in een vreemd huis de telefoon op te nemen.’

De Cock trok zijn schouders op. ‘Is het voor hem een vreemd huis? Dat durf ik niet te stellen. Hij wist in ieder geval dat de woning het domicilie was van rechter De Mirabello.’

Vledder blikte opzij. ‘Geen normale inbreker?’

De Cock schudde zijn hoofd. ‘Ik denk dat het iemand is die bekend is met de situatie.’

Louise de Mirabello mengde zich vanaf de achterbank in het gesprek. ‘Er komen nooit mannen bij ons over de vloer,’ onderbrak ze de discussie.

De Cock draaide zich half om. ‘Kreeg uw vader nooit bezoek?’ vroeg hij verwonderd.

‘Zelden.’

De Cock hield zijn hoofd iets schuin. ‘U... eh, u onderhoudt geen relaties met mannen?’

Louise schudde haar hoofd. ‘Ik ben gescheiden. Mijn ervaringen met mijn ex hebben mij voorgoed genezen.’

De Cock glimlachte. ‘Is daarvoor één enkele slechte ervaring genoeg?’ vroeg hij beminnelijk.

‘Voor mij wel,’ antwoordde Louise stellig. ‘Het mannelijk geslacht heeft voor mij alle bekoringen verloren.’

De Cock plukte aan het puntje van zijn neus.

‘Jammer... voor het mannelijk geslacht.’

Vledder reed gespannen verder. Tot ontstemming van De Cock negeerde hij na het Damrak voor de tweede maal het rode licht en reed vanuit de Raadhuisstraat de Herengracht op.

‘Welk nummer?’ brulde hij.

Louise boog zich naar voren.

‘Vijfendertig A, pal bij de Roomolenstraat.’

Vledder knikte begrijpend.

Omdat aan de wallenkant alle parkeerruimte was bezet, plaatste hij de Golf midden op de brug naar de Herenstraat. De jonge rechercheur stapte haastig uit, mepte het portier dicht en rende de stille gracht op. Louise volgde hem onmiddellijk. Het geklikklak van haar hoge hakjes op het asfalt resoneerde veelvoudig tegen de oude gevels van de gracht. Haar lichtgroene regenjas fladderde om haar heen.

Met haar rechterhand hield ze haar dophoedje op zijn plaats. Het was een beminnelijk beeld. De Cock bezag het met genoegen en naderde in bedaagde tred.

Toen hij het pand had bereikt, waren Vledder en Louise de Mirabello al naar binnen. De oude rechercheur nam de trappen naar het bordes en bekeek de zware donkergroene toegangsdeur. Hij merkte op dat er geen sporen van braak of verbreking te zien waren.

De Cock duwde de deur verder open. Louise en Vledder hadden geen licht gemaakt. Hij nam zijn zaklantaarn uit de steekzak van zijn regenjas en stapte naar binnen. Via de hal met een imposante staande klok, bereikte hij een lange brede gang, bekleed met roze marmer. Hij scheen omhoog. Het ovaal van zijn zaklantaarn danste speels over wulpse engeltjes aan het plafond. Aan het einde van de gang viel een kier licht vanuit een halfopen deur. De oude rechercheur slofte naderbij. De deur gaf toegang tot een ruim hoog vertrek, waarin zware eiken meubelen stonden. Schilderijen van donkere landschappen sierden de wanden.

Louise en Vledder stonden verslagen bij een fraai gestileerde secretaire. Ze keken om toen De Cock het vertrek betrad.

Louise wees met een droef gezicht naar het verwrongen slot.

‘Opeengebroken.’

‘En de dreigbrieven?’

‘Verdwenen.’

De Cock blikte om zich heen. De secretaire was heel deskundig opeengebroken, maar verder waren in het vertrek geen sporen van geweld. De andere monumentale kasten in het vertrek waren niet beroerd.

De oude rechercheur wreef peinzend over zijn brede kin.

‘Het je het huis al doorzocht?’

De jonge rechercheur wees naar Louise.

‘Onze belangstelling trof hoofdzakelijk de secretaire. Verder ben ik nog niet gekomen. Verder schijnt er iets met het licht aan de hand te zijn in dit huis.’

De Cock duwde hem zijn zaklantaarn in de hand.

‘Ga eerst maar eens kijken of de man zich misschien nog ergens in dit huis ophoudt.’

Beschaamd liep Vledder het vertrek uit.

De Cock wendde zich tot Louise.

‘Hoe weet u dat de dreigbrieven weg zijn?’

Ze wees naar de secretaire.

‘Er zijn geen brieven meer.’

De Cock trok zijn wenkbrauwen op.

‘U hebt mij gezegd dat u nog nooit een dreigbrief aan uw vader hebt gelezen.’

‘Dat klopt. Vader hield ze voor mij verborgen. En het is mij als kind al bijgebracht dat men nooit de post van anderen mag openen.’

De Cock glimlachte.

‘U hebt dus wel eens een enveloppe in handen gehad waarvan u vermoedde dat die een dreigbrief bevatte.’

‘Inderdaad.’

‘Ik neem aan dat u nieuwsgierig genoeg was om naar het poststempel te kijken.’

Louise de Mirabello zuchtte.

‘Ze kwamen uit Gent.’

De Cock nam een kleine pauze.